

**Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö  
n:o 4 hallituksen esityksen johdosta maataloustulolainiksi**

Eduskunta on päätöspöytäkirjanottein 21 päivältä viime huhtikuuta lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 42. Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina maa- ja metsätalousministeri Taisto Tähkämaa, kansliapäällikkö Reino Uronen ja ylijohtaja Jorma Kallio maa- ja metsätalousministeriöstä, professori Matias Torvela ja erikoistutkija Kalevi Hemilä Maatalouden taloudellisesta tutkimuslaitoksesta, pääjohtaja Samuli Suomela maatilahallituksesta, maatalous- ja metsätieteiden tohtori Markku Nevala Maataloustuottajain Keskusliitosta, puheenjohtaja Ola Rosendahl Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, osastopäällikkö Matti Naapuri Pellervoseuran Markkina-tutkimuslaitoksesta, tutkija Pertti Parmanne Työväen taloudellisesta tutkimuslaitoksesta, toimitusjohtaja Markus Tiitola Maaseudun Työnantajaliitosta ja puheenjohtaja Pekka Virtanen Maaseututyöväen Liitosta. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Hallituksen esityksen tavoitteena on oikeudenmukaisen tulotason turvaaminen viljelijäväestölle, maataloustuotannon ohjaaminen ja tasapainottaminen sekä maatalouden hintatason vakaannuttaminen. Laissa ehdotetaan säädettäväksi ne perusteet, joiden mukaan valtioneuvosto ja maataloustuottajain keskusjärjestöt neuvottelevat maataloustuotteiden tavoitehintojen tarkistamisesta sekä hintapoliittisen tuen määrästä. Lisäksi siinä olisi säännöksiä maatalouden ylituotannon markkinoinnista sekä tuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta.

Maatalouden kustannustasossa tapahtunut muutos olisi neuvotteluissa otettava huomioon siten, että maataloustulo muuttuu yhtä suurella määrällä kuin maatalouden kustannukset ovat muuttuneet edellisessä maataloustuloratkaisussa edellytetystä tasosta. Sen lisäksi valtioneuvoston ja maataloustuottajain keskusjärjestöjen olisi neuvoteltava siitä, miten maataloustuloa on muutoin kehitettävä, jotta viljelijäväestölle voitaisiin turvata laissa tarkoi-

tettu oikeudenmukainen tulotaso. Näissä neuvotteluissa olisi otettava huomioon järkipärisesti hoidetulta ja viljelijäperheelle täystyöllisyyden antavalta viljelmältä maataloudesta saatu vuositulo ja ammattitaitoisen teollisuustyöntekijän vuositulo sekä näiden kehitys.

Maataloustulon korotus toteutettaisiin korottamalla tavoitehintoja ja lisäämällä hintapoliittista tukea. Tavoitehintatuotteita olisivat maito, naudanliha, sianliha, lampaanliha ja kananmunat sekä ruis, vehnä, rehuohra ja -kaura. Hintapoliittista tukea olisi viljelmäkoon mukaan maksettava hintapoliittinen tuki, alueittainen hintapoliittinen tuki ja muu neuvotteluissa sovittu hintapoliittinen tuki. Alueittaisesta ja viljelmäkoon mukaan maksettavasta hintapoliittisesta tuesta päätettäisiin siten, että tuen yhteismäärä muuttuu noin puolitoista kertaa niin paljon kuin tavoitehintoja, mainittu hintapoliittinen tuki mukaan luettuna, keskimäärin muutetaan.

Maidon, naudanlihan, sianlihan ja kananmunien osalta laki määrittäisi vuosiksi 1983—85 ne markkinointi- ja vientimäärät, joiden yli menevältä osalta maatalous itse vastaisi vientikustannuksista laissa mainittuun maatalouden markkinoinnista vastuun enimmäismäärään saakka.

Hallituksen esityksen perusteluissa lausuttu huomioon ottaen ja saamansa muun selvityksen perusteella valiokunta pitää esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä tarpeellisenä ja siihen sisältyviä säännöksiä tarkoituksenmukaisina. Valiokunta on näin ollen, lukuun ottamatta lakiehdotuksen 2 §:n 1 momenttiin tehtyä muodollista laatua olevaa täsmennystä, asettanut puoltamaan ehdotuksen hyväksymistä sellaisenaan.

Edellä lausutun perusteella valiokunta kunniottaen ehdottaa,

*että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:*

## Maataloustulolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §  
(Kuten hallituksen esityksessä.)

tojen muutosten ohella käyttää hintapoliittista tukea.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä.)

2 §  
Edellä 1 §:n 1 momentissa mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi voidaan tavoitehin-

3—21 §  
(Kuten hallituksen esityksessä.)

Helsingissä 13 päivänä toukokuuta 1982

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Yläjärvi, varapuheenjohtaja Tuovinen, jäsenet Aaltio, Hakala, Hämäläinen, Korhonen, Nieminen, Nik-

kilä, Raudaskoski, Raudasoja, Rytönen, Säilynoja, Tapiola ja Westerlund sekä varajäsenet Malm ja Perho.

## Vastalauseita

### I

Valiokunnan enemmistö on hyväksynyt hallituksen esityksen maataloustulolaksi.

Emme voi yhtyä valiokunnan enemmistön kantaan lakiesityksen 6 ja 8 §:n sisällöstä. Perusteluksi vastalauseelle esitämme seuraavaa.

Vuonna 1977 säädetty maataloustulolaki oli puhdas neuvottelulaki, jonka mukaan maataloustulon korotuksesta neuvotellaan kerran vuodessa valtioneuvoston ja maataloustuottajain keskusjärjestöjen kesken.

Hallituksen esitys n:o 42 maataloustulolaksi on sisällöltään pääasiassa nyt voimassa olevan lain kaltainen. Erona on kuitenkin se, että tavoitteeksi on asetettu oikeudenmukaisen tulotason turvaaminen viljelijäväestölle. Asia on ilmaistu hallituksen esityksen perusteluissa

sekä lakitekstin 6 §:ssä. Mainitun pykälän toinen momentti on mielestämme liian väljä, epätarkka ja sisältää tarkoin määrittelemättömiä käsitteitä.

Emme voi myöskään yhtyä hallituksen esityksen ja valiokunnan enemmistön kantaan alueittaisen ja viljelmäkoon mukaan maksettavan hintapoliittisen tuen määrästä. Esitämme niitä muutettavaksi tavoitehintojen muutoksen suhteessa.

Edellä lausutun perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

## Maataloustulolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

## 1—5 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

## 6 §

(1 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

*Tavoitteena maaaloustulosta neuvoteltaessa tulee olla se, että työvuotta kohti laskettu maataloustulo järkipäristä tuotantoa harjoittavalla viljelmällä vastaa teollisuusyrityksessä työskentelevän ammattitaitoisen työntekijän keskimääräistä vuosiansiota.*

Maataloustulon kehityksen seuraamisen tulee perustua (poist.) erilaisten viljelmien tulomuodostusta selvittävään seurantajärjestelmään.

## 7 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

## 8 §

Alueittaisesta ja viljelmäkoon mukaan maksettavasta hintapoliittisesta tuesta päätetään siten, että tuen yhteismäärä muuttuu samassa suhteessa (poist.) kuin tavoitehintoja, mainittu hintapoliittinen tuki mukaan luettuna, keskimäärin muutetaan.

## 9—21 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 13 päivänä toukokuuta 1982

Olavi Nikkilä  
Sampsa Aaltio

Matti Hakala  
Heikki Perho

## II

En voi yhtyä valiokunnan kantaan maidon tuotannon rajoittamiseksi hallituksen esittämällä tavalla. Maidon tuottaminen pien- ja perhevilmillä on halvin työllistäjä. Maidontuotannon turvaaminen on myös ainut tapa turvata työnsaantimahdollisuudet Itä- ja Pohjois-Suomen harvaanasutuissa kylissä. Maidontuotanto pitää nämä kylät asuttuina, mikä on myös kansantalouden kannalta järkevää. Näiden alueiden laajoja metsiä on muutoin vaikea hoitaa ja saada hakkuita onnistumaan, ellei siellä ole

kantaväestöä. Työpaikan perustaminen ja säilyttäminen on maidontuotantoon keskittyneellä pien- ja perhevilmillä kustannuksiltaan kaikkein halvin, vaikka vientituki jäisi kokonaan valtion varoista maksettavaksi.

Edellä olevan perusteella esitän kunnioittaen,

*että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:*

## Maataloustulolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

## 1—14 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

## 15 §

Mikäli meijereiden vastaanottama maitomäärä ylittää vuonna 1983 2 840 milj. litraa,

vuonna 1984 2 810 milj. litraa, vuonna 1985 2 780 milj. litraa tai sian- ja naudanlihan, lihajalosteisiin sisältyvä sian- ja naudanliha mukaan luettuna, ja kananmunien vientimäärä ylittää vuosina 1983—1985 seuraavat määrät:

|                         | 1983 | 1984 | 1985 |
|-------------------------|------|------|------|
| sianliha, milj. kg .... | 18   | 16   | 14   |
| naudanliha, milj. kg .. | 14   | 12   | 12   |
| kananmunat, milj. kg .  | 17   | 15   | 13   |

maatalous vastaa ylittävän osan vientikustannuksista ottaen kuitenkin huomioon, mitä jäljempänä 3 momentissa on säädetty.

(2 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

Maatalouden osuus vientikustannuksista peritään maataloustuotteiden markkinoimis- ja muina maksuina sekä veroina tai vientimaksuina sen mukaan, kuin siitä erikseen säädetään, *kuitenkin siten, että maidon markkinointimaksua ei peritä pien- ja perheviljelmiltä.*

Maatalouden osuudeksi luetaan enintään 10 prosenttia kyseisen hinnoitteluvuoden maataloustulosta. Mikäli 1 momentin mukaan määräytyvä osuus vientikustannuksista muodostui tätä enimmäismäärää suuremmaksi, on yli menevä osa maatalouden markkinoimisvastuusta jätettävä perimättä ja tehostettava toimenpiteitä maataloustuotannon ohjaamiseksi ja tasapainottamiseksi.

(4 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

16—21 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 13 päivänä toukokuuta 1982

Erkki Korhonen